

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Силабус курсу
«ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР»

Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Семестр, рік	6, III
Дні, час, місце:	згідно з розкладом
Викладач:	Буяновський Андрій Олександрович - кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру
Контактний тел.	+38 (097) 961 4072
E-mail:	grunt.ggf@onu.edu.ua, buyandi@ukr.net
Робоче місце	Одеса, пров. Шампанський, 2 геолого-географічний факультет, кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру (каб. 63, 64, 65)
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком роботи викладача. Онлайн-консультації: телефон (меседжери), ZOOM.

КОМУНІКАЦІЯ

e-mail: grunt.ggf@onu.edu.ua, buyandi@ukr.net
телефон: 0979614072
соціальні мережі: Telegram
аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – система державного земельного кадастру, порядок його ведення, його складові (кадастрове зонування територій, бонітування ґрунтів, грошова оцінка земель, державна реєстрації земельних ділянок та облік кількості і якості земель).

Пререквізити курсу: При вивченні дисципліни студенти використовують знання, отримані при вивченні ґрунтознавства, ландшафтознавства, картографії, біогеографії та інших природничо-географічних наук. Знання основ земельного кадастру є затребуваним при вивченні і практичній реалізації планування використання та охорони земель, землекористування і оцінки земель.

Постреквізити навчальної дисципліни. Дисципліни, які можуть виступати постреквізитами, є низка обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін («Оцінка земель», «Управління ґрунтово-земельними ресурсами», «Землепорядне проектування» та ін.).

Мета – формування у здобувачів системи теоретичних знань з питань державного земельного кадастру і практичному застосуванні цих знань, умінь і навиків під час проведення робіт кадастрового зонування територій, бонітування ґрунтів, грошової оцінки земель, державної реєстрації земельних ділянок та обліку кількості і якості земель.

Завдання – набуття знань з теорії і практики земельного кадастру, а саме розуміння сутності і закономірностей функціонування землі як природного ресурсу і засобу виробництва; питання теорії державного земельного кадастру, постановку і організацію

земельно-кадастрових і землеоціночних робіт; знання чинного земельного законодавства із земельного кадастру і оцінки ґрунтів і земель.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати: теоретичні основи державного земельного кадастру; історію розвитку земельного кадастру в Україні та світі; принципи і методи кадастрового зонування територій, кадастрових знімачів, бонітування ґрунтів, грошової оцінки, реєстрації земельних ділянок, обліку кількості і якості земель, роботи щодо юридичного оформлення документів на право власності і користування землею, державну статистичну звітність з кількісного обліку земель; основи земельного права, спрямованих на регулювання земельних відносин;

вміти: обробляти та аналізувати земельно-кадастрові дані з використанням комп'ютерної техніки; застосовувати дані земельного кадастру для вирішення різноманітних завдань, пов'язаних з організацією використання і охороною земель; застосовувати отримані знання у своїй практичній діяльності.

Перелік тем навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Земельний кадастр, його складові

Тема 1. Загальні відомості та історичні етапи розвитку кадастру земель

Поняття про кадастр, земельний кадастр. Загальні відомості про кадастр. Розвиток земельного кадастру на території України. Витоки сучасної системи ведення державного земельного кадастру.

Тема 2. Характеристика державного земельного кадастру

Зміст і призначення державного земельного кадастру. Складові частини державного земельного кадастру. Види і принципи державного земельного кадастру. Методологічні основи державного земельного кадастру.

Тема 3. Земельно-кадастрова документація

Види земельно-кадастрової документації. Способи одержання земельно-кадастрових даних. Статистичні спостереження. Систематизація, обробка і аналіз земельно-кадастрових даних. Статистичні земельно-кадастрові таблиці. ГІС-технології в державному земельному кадастрі. Програма автоматизованої земельно-інформаційної системи в Україні.

Тема 4. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру

Земельний фонд України і його категорії як об'єкт державного земельного кадастру. Земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця. Угіддя як елемент державного земельного кадастру. Класифікація земельних угідь. Земельний фонд України у складі світових земельних ресурсів та стан його використання.

Тема 5. Право володіння і право користування землею в Україні

Поняття об'єкта і суб'єкта права власності і користування. Права та обов'язки землевласників і землекористувачів. Поняття про обмеження прав на землю. Право земельного сервітуту.

Тема 6. Кадастрове зонування

Кадастрова структуризація території. Присвоєння кадастрових номерів. Сутність і загальні положення районування території для оцінки земель.

Тема 7. Державна реєстрація об'єктів та прав власності і користування землею

Загальні положення про державну реєстрацію землі та нерухомості. Реєстрація земельних ділянок і прав власності і користування. Документи на право власності і користування землею та їх зміст. Зміст і порядок ведення поземельної книги.

Тема 8. Облік кількості та якості земель

Облік кількості земель. Облік якості земель. Земельно-облікові документи. Сучасні проблеми обліку кількості і оцінки якості земель в Україні.

Змістовий модуль 2. Ведення земельного кадастру – теорія і практика

Тема 9. Ведення державного земельного кадастру

Законодавча база ведення державного земельного кадастру. Система державних органів земельних ресурсів. Завдання та функції державних органів щодо ведення державного земельного кадастру. Порядок ведення державного земельного кадастру.

Тема 10. Порядок ведення державного земельного кадастру

Порядок ведення державного земельного кадастру. Нормативно-правова база і практика ведення.

Тема 11. Застосування земельно-кадастрових даних під час аналізу господарської діяльності

Загальні питання аналізу господарської діяльності на основі матеріалів земельного кадастру. Аналіз урожайності сільськогосподарських культур з урахуванням якості земель. Аналіз діяльності господарств з врахуванням якості землі та затрат на виробництво продукції.

Тема 12. Застосування даних земельного кадастру під час складання проектів формування землеволодінь і землекористувань

Значення земельно-кадастрової інформації в плануванні землекористування. Застосування матеріалів земельного кадастру під час встановлення меж землеволодінь і землекористувань. Тимчасова консервація деградованих земель із врахуванням їх оцінки.

Тема 13. Державний земельний кадастр і просторове планування розвитку громад.

Сутність просторового планування. Просторові плани розвитку громад. Законодавчо-нормативна база, задачі і зміст розробки просторових планів. Містобудівна документація і земельний кадастр.

Практика просторового планування територій громад і використання земельно-кадастрової інформації при плануванні.

ОПИС КУРСУ

Методи і форми навчання:

Курс складається з лекцій (24 год.), практичних занять (22 год.) і організації самостійної роботи студентів (44 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета здобувачами освіти. Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація презентацій); практичні (практичні роботи); самостійна робота (робота з навчальними матеріалами під керівництвом викладача, самостійна робота студентів). Додатково під час викладання дисципліни використовуються методи порівняльно-географічний, проблемного викладення та частково-пошуково-дослідницький з використанням матеріалів природно- і ґрунтово-географічних досліджень та порівняльно-географічного аналізу.

Рекомендована література

Нормативно-правова база:

1. Закон України «[Про Державний земельний кадастр](#)» від 07.07.2011 р. № 3613-VI.
2. Закон України «Про оцінку земель» від 11 грудня 2003 р. № 1378-IV.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31.03.2020 р. № 552-IX.

4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «[Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру](#)». Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок, Вимоги [...] від 17.10.2012 р. № 1051.

Підручники, навчальні посібники, інші публікації:

Основна

1. Гавриш Н. С. Використання, відтворення та охорона ґрунтів в Україні: теоретико-правові аспекти: монографія. Одеса: Юрид. л-ра, 2016. 398 с.
2. Кірічек Ю.О. Оцінка земель. Навчальний посібник. Літограф. Дніпропетровськ. 2016. 454 с.
3. Методика нормативної грошової оцінки земельної ділянки земель сільськогосподарського призначення / С.А. Балюк та ін. Харків, 2019.
4. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: навч. посібник.[Дехтяренко Ю. Ф., Лихогруд М. Г., Манцевич Ю. М., Палеха Ю. М.]. К.: Профі, 2007. 624 с.
5. Михайлюк В.І., Біланчин Я.М. Оцінка земель: навчальний посібник. Одеса : Чорномор'я, 2003. 90 с.
6. Новаковський Л. Я., Олещенко М.А. Соціально-економічні проблеми сучасного землекористування. Київ: Урожай, 2007. 159 с.
7. Паньків Зіновій. Землекористування в Карпатському регіоні України: теорія, історія та сучасний стан : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 340 с.
8. Паньків Зіновій. Еволюція землекористування в Україні : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 188 с.
9. Паньків З.П., Наконечний Ю.І. Земельні ресурси. Практикум : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 196 с.
10. Паньків Зіновій, Ямелинець Тарас. Нормативна грошова оцінка земель в Україні : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 344 с.
11. Паньків З.П. Земельні ресурси: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 272 с.
12. Позняк С.П. Актуальні проблеми ґрунтознавства і географії ґрунтів : навч.посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 272 с.
13. Позняк С. П., Гавриш Н.С. Господареві про ґрунти і право на них = For the landowner about soils and legal aspects : науково-практичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 250 с.
14. Ступень М. Г. Державний земельний кадастр: сучасний стан і шляхи його вдосконалення. Монографія. Львів: НВФ «Українські технології», 2005. 176 с.
15. Теоретичні основи державного земельного кадастру: навчальний посібник [Ступень М. Г., Гулько Р. Й., Микула О. Я. та ін.]. Львів: «Новий Світ – 2000», 2003. 336 с.

Додаткова

1. Барвінський А.В., Тихенко Р.В. Технології відтворення продуктивності земель: навчальний посібник. Київ: Медінформ. 2017. 762 с.
2. Богіра М.С., Ярмолюк В.І. Землевпорядне проектування. Київ: Агроосвіта, 2011. 440 с.
3. Бусуйок Д. Управлінські та сервісні правовідносини в земельному праві України: монографія. К.: Ніка-Центр, 2017. 352 с.
4. Довідник із землеустрою / За ред. Новаковського Л.Я. 4-те вид.. перероб. і доп. Київ: Аграрна наука, 2015. 492 с.
5. Дорош О. С., Бутенко Є. В., Купріянич І. П. Застосування даних дистанційного

- зондування Землі при вирішенні проблем управління землями сільськогосподарського призначення: наук. монографія. К.: Медінформ, 2015. 256 с.
6. Дорош Й.М., Дорош О.С. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні: навчальний посібник. Херсон: Гринь Д.С., 2017. 650 с.
 7. Євсюков Т. О. Класифікація та екобезпечне використання особливо цінних земель: монографія. Київ-Львів: Ліга-Прес, 2015. 452 с.
 8. Земельна політика європейського співтовариства: принципи, проблеми, реалізація: монографія / А. Г. Мартин [та ін.]. К.: Компринт, 2017. 159 с.
 9. Моніторинг земельних відносин в Україні. 2016-2017: статистичний щорічник. Програма «Підтримка прозорого управління земельними ресурсами в Україні». К.: 2018. 168 с.
 10. Сохнич А.Я., Богіра М.С., Яременко Ю.І., Стойко Н.Є. Державний контроль за використанням земель. Підручник. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2018. 240 с.
 11. Ступень М.Г., Гулько Р.Й., Микула О.Я., Шпик Н.Р. Кадастр населених пунктів: Підручник. Львів "Новий світ-2000", 2004. 392 с.
 12. Ступень М.Г., Добрянський І.М., Микула О.Я., Шпик Н.Р. Містобудівний кадастр: Навч.посібник. Львів: ЛДАУ, 2003.224 с.
 13. Тимчасові методичні рекомендації щодо складання проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь. Держкомзем України, ДП «Головний інститут землеустрою». К., 2010. 60 с.
 14. Третяк А.М. Економіка землекористування та землевпорядкування: навч. посібник. К. : ЦЗРУ, 2004. 542 с.
 15. Третяк А.М., Дорош О.С. Управління земельними ресурсами: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2006. 360 с.
 16. Третяк А.М., Другак В.М., Колганова І.Г. Землевпорядне проектування: впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань та їх угідь. К. : ЦЗРУ, 2007. 246 с.
 17. Третяк А.М. Землеустрій в Україні: теорія, методологія: Монографія. Херсон, 2013. 650 с.
 18. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: Теоретичні основи і територіальний землеустрій: Навч. посібник. К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2008. 576 с.
 19. Третяк А.М., Будзак О.С., Третяк В.М., Дорош О.С., Будзак В.М., Юречко Ю.О. Екологія землекористування: навчальний посібник. Київ: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 178 с.

Електронні інформаційні ресурси

Всі документи бази даних "Законодавство України": <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

- Вісник ОНУ. Серія Географічні та геологічні науки. Режим доступу: <http://visgeo.onu.edu.ua/>.
- Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. Режим доступу: <http://land.gov.ua/>.
- Земельний вісник України. Режим доступу: <http://zemvisnuk.com.ua/>
- Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського" НААН України. Режим доступу: <http://www.issar.com.ua/>.
- Національний атлас України. Режим доступу: <http://www.wbc.org.ua/atlas/>.
- Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова. Режим доступу: <http://www.lib.onu.edu.ua/>.
- Український географічний журнал. Режим доступу: <https://ukrgeojournal.org.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування і тестування, оцінювання практичних робіт та виконання індивідуальних завдань.

Форми і методи підсумкового контролю: підсумковий контроль – іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти

Для іспиту

Поточний контроль і оцінювання виконання практичних робіт і самостійної роботи здобувачів*	Періодичний контроль 1 (ЗМ1)	Періодичний контроль 2 (ЗМ2)	Підсумковий контроль	Сума балів
12+22+22=56	8	6	30	100

Поточне тестування та самостійна робота						Сума (в балах) за поточне оцінювання і самостійну роботу
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		СРС		
T1-8	Практичні роботи (1-5)	T9-13	Практичні роботи (6-9)	ЗМ1	ЗМ2	56
7	12	5	10	11	11	

T1, T2 ... T13 – теми змістового модуля.

Підсумковий контроль за дисципліною – іспит. До здачі допускається студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів. Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж необхідний мінімум (60) допускається доздача за темами лекційних, лабораторних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна чи взагалі відсутня оцінка.

Самостійна робота студентів

Робота студентів складається з самостійного опрацювання та вивчення навчального матеріалу з переліку тем, що наведені вище. Самостійна робота студента (СРС) оцінюється за результатами підготовки і захисту рефератів, доповідей, поточного тестування.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Здобувач вищої освіти та викладач повинні дотримуватися академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів

навчання (для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

- Неприйнятним у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо). Списування під час виконання контрольних робіт та складання заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних гаджетів та девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання поточного та підсумкового контролю; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим, запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються. Поважною причиною відсутності на заняттях вважається хвороба, що підтверджується довідкою від лікаря (лікарняним листом). За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із деканатом.

Поведінка в аудиторії: здобувачі мають дотримуватися трудового розпорядку по університету і факультету, на якому проходять заняття. Бажаною є ділова та творча атмосфера на лекціях та практичних заняттях, під час контрольних заходів – необхідно дотримуватися затверджених правил та підтримувати діловий зосереджений стиль поведінки без лишніх розмов, відволікань, шуму, тощо.